

Spørgsmål nr. 48

Vil ministeren redegøre for overløbs relative betydning for eutrofiering af kystnære farvande og dermed for opfyldelsen af målene i vandrammedirektivet sammenlignet med landbruget og øvrige kilder?"

Svar

I vandområdeplanerne for 2015-2021 er belastningen med kvælstof vurderet at være en afgørende faktor for at kunne opnå god økologiske tilstand i de danske kystvande. I vandområdeplanerne er der beregnet kvælstofreduktionsbehov for generelt at kunne opnå god økologisk tilstand i kystvandene. På landsplan kan den landbaserede kvælstoftilførsel opdeles i ca. 70 pct. fra landbrugets dyrkningsbidrag, 20 pct. fra baggrundbidrag samt 10 pct. fra spildevand/punktkilder. Overløb udgør 1- 2 pct. af den samlede tilførsel. Særligt for hovedstadsområdet er der dog en betydelig større andel fra spildevand og et tilsvarende mindre dyrkningsbidrag. Det er i forbindelse med vandområdeplanerne vurderet at være mest omkostningseffektivt at reducere det diffuse bidrag. For punktkilder er der generelt et mindre potentiale for kvælstofreduktioner og derudover vil omkostningerne hertil generelt være betydeligt højere pr. kg kvælstof end en indsats over for den diffuse kvælstoftilførsel. Det skal bemærkes, at der i vandområdeplanerne for 2015-2021 er en betydelig indsats over for udledninger fra spildevandsoverløb til vandløb for at forbedre vandkvaliteten i disse og dermed medvirke til, at der kan opnås god økologisk tilstand i vandløbene. Denne indsats vil også medføre en mindre kvælstofudledning fra disse overløbsbygværker. I forbindelse med de kommende vandområdeplaner for 2021-2027 vil der igen blive vurderet betydningen af presfaktorer, herunder spildevandsoverløb, i forhold til at opnå god økologisk tilstand i overfladevand og den fremadrettede indsats i forhold til spildevand.

Spørgsmål nr. 47

Vil ministeren fremsende en redegørelse for den hidtidige indsats mod spildevandsoverløb, som tidligere regeringer har vedtaget og gennemført, for udviklingen i overløbenes størrelse år for år (NPO og kemiske stoffer) samt for den forventede udvikling de kommende år under indtryk af klimaforandringerne og forpligtelserne under vandrammedirektivet og havstrategidirektivet? Hvad agter regeringen at gøre for at forhindre spildevandsoverløb fra kommunale renseanlæg og kloaksystemer, og herunder hvad der på kort og lang sigt kan gøres for at give vandselskaberne og kommunerne økonomiske incitamenter til at forhindre udledning af kvælstof, fosfor, iltforbrugende stoffer og kemiske stoffer urensset til vandmiljøet?

Svar

Alle overløbsbygværker, hvorfra der er overløb af spildevand og regnvand, har siden miljøbeskyttelsesloven fra 1974 skullet have en udledningstilladelse. Desuden skal der i kommunens spildevandsplan oplyses om alle overløbs placeringer og de mængder, der udledes. Før kommunalreformen i 2007 blev mål for den økologiske kvalitet af vandløb, søer og kystvande angivet af amterne i regionsplanerne. Kommunernes spildevandsplaner måtte ikke stride mod disse planer. I forbindelse med implementering af vandrammedirektivet blev målene for den økologiske tilstand i vandmiljøet flyttet til vandområdeplanerne. I vandområdeplanerne for 2009-2015 og for 2015-2021 er der indsats for ca. 580 overløb for at forbedre vandkvaliteten i vandløb og give mulighed for at der kan opnås god økologisk tilstand i disse. Anlægsudgifterne til denne indsats kan opgøres til ca. 2,3 mia. kr. Miljøstyrelsen har fulgt udviklingen i udledninger fra overløbsbygværker siden oprettelsen af det nationale overvågningsprogram i 1990. Det ses af NOVANA-opgørelserne, at det fælleskloakerede areal er faldet fra 32.900 reducerede ha i 1993 til 27.200 reducerede ha i 2017, og desuden er der sket en stigning i andelen af arealer med forsinkelsesbassiner fra

29 pct. i 1993 til 53 pct. i 2017. Der ses et fald i udledningerne i perioden fra 1993-2012, hvilket kan tilskrives, at der etableres bassiner og separeres fælleskloakerede oplande. Udledningerne er dog højere i 2013-2015 på grund af forbedrede indberettede data fra kommunerne. Det skal bemærkes, at der er usikkerhed knyttet til de opgjorte udledningsmængder. Fremadrettet må det forventes, at der med en øget nedbørsmængde med flere kraftige regnhændelser vil der ske flere og større spildevandsoverløb. Men samtidig planlægges i kommuner og forsyninger Miljø- og Fødevarerudvalget 2018-19 (2. samling) MOF Alm.del - endeligt svar på spørgsmål 47 Offentligt 2 både separeringer af fælleskloakerede arealer og etablering af flere forsinkelsesbassiner, lokal nedsivning af regnvand m.v., hvilket vil reducere overløbene. I forbindelse med de kommende vandområdeplaner for 2021-2027 vil der igen blive vurderet betydningen af presfaktorer, herunder spildevandsoverløb, i forhold til at opnå god økologisk tilstand i overfladevand. Derfor vil indsatsen overfor spildevand også indgå. Jeg er enig med spørgeren i, at det kan være hensigtsmæssigt at give vandselskaber og kommuner økonomiske incitamenter til at forhindre udledning af kvælstof, fosfor, iltforbrugende stoffer og kemiske stoffer urensset til vandmiljøet. Vi indgik derfor i 2018 en politisk aftale om en justeret økonomisk regulering af vandsektoren med Venstre, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti, Enhedslisten, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti. Af aftalen fremgår det, at forsyningssikkerhed fremover skal integreres i den økonomiske regulering af vandselskaberne. I lyset af den aftale vil vi arbejde for, at spildevandsoverløb bliver et parameter i målingen af spildevandsselskabernes leverancer af forsyningssikkerhed. På den måde får spildevandsselskaberne positive incitamenter til at have færre og mindre spildevandsoverløb. Derudover vil regeringen gerne sikre, at spildevandsselskaberne får økonomiske incitamenter til at have færre spildevandsoverløb. For at kunne integrere spildevandsoverløb i den økonomiske regulering – og eventuelt i afgiftssystemet - skal vi have bedre data om mængden og indholdet i spildevandsoverløb. Jeg vil derfor sikre, at alle kommuner har opdaterede tal om spildevandsoverløb.

Spørgsmål nr. 24

Vil ministeren redegøre for, om ministeren er enig i, at alle relevante presfaktorer, herunder også påvirkning fra spildevandsområdet, skal inkluderes i det kommende arbejde med vandmiljøplaner, herunder også som del af grundlaget for de kommende vandplaner der senere skal indsendes til EU i henhold til EU's vandrammedirektiv".

Svar

Der tages allerede i dag udgangspunkt i alle relevante forureningskilder – herunder også spildevand, og det vil også være tilfældet i de kommende vandområdeplaner for 2021-2027.

Spørgsmål nr. 23

Er det ministerens holdning, at der skal flere målinger til som grundlag for beregningerne?

Svar

Jeg mener, at det er vigtigt, at Miljøstyrelsens modelberegninger er bedst mulige. Det er uacceptabelt, når modelberegningerne af overløbsmængder har for store usikkerheder. Det skal der rettes op på. Jeg har bedt ministeriet om en redegørelse, og ser frem til at drøfte handlemuligheder på det kommende samråd om spildevand og overløb.

Spørgsmål nr. 22

Vil ministeren redegøre for, hvordan ministeren vil sikre, at målinger, indberetninger og beregninger på området til det kommende arbejde med vandmiljøplaner er korrekte og retvisende, herunder også som del af grundlaget for de kommende vandplaner der senere skal indsendes til EU i henhold til EU's vandrammedirektiv?

Svar

Der har over en årrække været en løbende indsats for at forbedre data omkring vandmiljøet. Det er Miljøstyrelsens vurdering, at de eksisterende data – også i forhold til overløb fra fælleskloak - er fyldestgørende i forhold til indrapportering til EU. DTU har lavet en række anbefalinger til, hvordan data fra de danske beregninger af overløb fra fælleskloakker kan blive mere præcise end de er i dag. Jeg har jf. MOF alm. del spørgsmål 21 bedt Miljøstyrelsen se nærmere på det og ser frem til at drøfte handlemuligheder.

Spørgsmål nr. 21

Vil ministeren, på baggrund af de nye oplysninger i artiklen "Urenset kloakvand havner i åer og søer, men ingen ved hvor meget" bragt på www.dr.dk den 23. juli 2019 om, at indberetningerne ikke er retvisende og de nye oplysninger om, at beregningerne er behæftet med endog meget store usikkerheder, tage initiativ til at området gennemgås grundigt, bl.a. som led i forberedelserne til det kommende arbejde med de næste vandmiljøplaner, herunder vandplaner der senere skal indsendes til EU i henhold til EU's vandrammedirektiv?"

Svar

Miljøstyrelsen overvåger løbende tilstanden i vandløb bl.a. gennem faunaundersøgelser, som kan afdække langtidspåvirkninger af fx regnbetingede overløb. Sammensætningen og antallet af smådyr afslører, hvis vandløbet er spildevandspåvirket. I vandområdeplanerne er der fastlagt indsatser på regnbetingede overløb til vandløb, hvor miljømålet for smådyrsfaunaen ikke er opfyldt, og hvor spildevand fra overløb vurderes at være årsag hertil. Beregningerne af de udledte vand- og stofmængder giver en indikation af størrelsen af de enkelte spildevandsudledninger, men det er ikke disse beregninger, som afgør, hvor der fastlægges indsatser over for spildevandsoverløbene til vandløb i vandområdeplanerne. DTU gennemgik i rapporten "Operationelle udlederkrav for regnbetingede overløb fra fællessystemer til vandløb" fra 2017 den nyeste viden om overløb og reguleringen af overløb i landene omkring os. Rapporten viser, at der ikke er ny viden i den internationale forskning, der ikke er taget stilling til i den danske regulering, samt at den nuværende danske reguleringsmodel med en kombination af faunaundersøgelser, konkrete målinger og modelberegninger, må anses for at være den mest effektive i forhold til såvel miljøet som økonomien. Jeg har bedt Miljøstyrelsen se nærmere på, hvad der kan gøres for at kvalificere de indberetninger, kommunerne foretager af udledte vand- og stofmængder for spildevandsoverløb. Jeg ser frem til at drøfte handlemulighederne på det kommende samråd om spildevand og overløb.

Spørgsmål nr. 20

Vil ministeren kommentere oplysningerne i artiklen "Urenset kloakvand havner i åer og søer, men ingen ved hvor meget" bragt på www.dr.dk den 23. juli 2019, og vil ministeren redegøre for, hvilke initiativer

ministeren vil tage på baggrund af de fremkomne oplysninger i artiklen, der bl.a. baserer sig på ny rapport fra DTU?”.

Svar

Det er afgørende for regeringen, at vi sikrer, at vores vandmiljø er i god tilstand. Jeg har derfor bedt ministeriet afdække, hvilke problemer der er i forhold til spildevand og overløb, så regeringen kan handle på det hurtigst muligt. Der er min holdning, at ingen skal bade i kloakvand. Det er dog ikke hverken teknisk eller økonomisk muligt helt at undgå overløb i områder med fælleskloakering. Kommunerne er derfor også ansvarlige for at sikre, at borgere ikke bader i forurenede vand, for eksempel ved at sikre, at borgerne bliver adviseret, hvis et overløb har forurenede badevandet. Kommunerne overvåger løbende kvaliteten af vandet på vore badestrande netop for at sikre de badende mod forurening bl.a. fra spildevand. På det kommende samråd om spildevand og overløb ser jeg frem til at drøfte handlemuligheder

Spørgsmål nr. 19

Vil ministeren fastsætte en grænse for, hvor meget overløb af urensede spildevand der må være ved de danske overløbsanlæg?”.

Svar

Kommunerne meddeler tilladelse til udledninger fra overløbsbygværker. I nye tilladelser fastsættes der vilkår for de enkelte bygværker, så det sikres, at miljømålene for de tilhørende vandområder kan opfyldes. Staten har gennem vandområdeplanerne fastsat indsats på eksisterende regnbetingede overløb i oplande til vandløb, hvor det vurderes, at overløbsvand er årsag til manglende målopfyldelse. Jeg mener, at det er fornuftigt, at kommunerne fastsætter vilkår ud fra lokale forhold, men drøfter gerne ideer og muligheder, når problemernes omfang er afdækket.

Spørgsmål nr. 18

Vil ministeren oplyse udgifterne til at måle overløb af urensede spildevand ved alle danske overløbsanlæg?”.

Svar

På baggrund af konsultationer med flere spildevandselskaber vurderes det, at målinger af vandstand, vandflow, turbiditet og næringsstoffer fra alle danske overløbsbygværker vil medføre årlige driftsudgifter på mindst 200-300 mio. kr. Udgiften for måling af vandstand, vandflow, turbiditet og næringsstoffer for et overløb vil være ca. 180.000 kr. til investering i målere. Målerne har en levetid på i gennemsnit syv år og koster op mod 50.000 kr. årligt i driftsudgifter. Udgiften til etablering af målere kan sandsynligvis reduceres, hvis der indkøbes et større antal. Et projekt igangsat af Miljøstyrelsen i 2018 om status for sensorteknologi i forhold til spildevandsmålinger viser, at det er muligt i dag med sensorteknologi at registrere overløb og måle vandmængder, mens det med sensorer endnu ikke er teknisk muligt at foretage præcise målinger af næringsstoffer ved overløb. Hvis der kun skal registreres og måles vandmængder, vil det med nutidens teknologi kunne gøres for ca. 27.000 kr. pr. overløbsbygværk pr. år, heraf er størstedelen driftsudgifter. Erfaringer fra steder med målinger på overløb er, at målerne ofte skal tilses for at måle pålideligt. Det vil betyde, at måling af alle 4.500 overløbsbygværker vil koste ca. 120 mio. kr. årligt. Udgifterne til måling af overløb kan dog vise sig at være endnu større, da overløbsbygværker ofte er placeret svært tilgængelige

steder – fx under jorden. Det kan give yderligere omkostninger til ombygning af bygværkerne, så det bliver muligt at foretage de nødvendige målinger.

Spørgsmål nr. 17

Vil ministeren lave en redegørelse, der belyser ministeriets viden om omfanget af urensset spildevand, der løber ud i naturen, herunder eventuelle omkostninger til at løse problemet og en tidsplan herfor, således at vi ikke får urensset spildevand ud i vores søer og vandløb?”

Svar

Der er generelt siden sidst i 1980'erne sket en markant forbedring af spildevandsrensningen på vore renseanlæg. Før vandmiljøplan I fra 1987 var 30 pct. af spildevandet uden rensning eller kun med simpel mekanisk rensning og kun 0,5 pct. af spildevandet havde rensning både for kvælstof og fosfor. I 2017 blev 94 pct. af spildevandet rensset for både kvælstof og fosfor, kun 0,2 pct. af spildevandet havde mekanisk rensning. Det er helt afgørende for regeringen, at vi sikrer, at vores vandmiljø er i god tilstand. Jeg har derfor bedt ministeriet afdække, hvilke problemer der er i forhold til urensset spildevand og overløb, så vi kan handle på det hurtigst muligt. Der er ikke tale om nogen enkel problemstilling, idet det eksempelvis vil koste op mod 100 mia. kr., hvis samtlige fælleskloakerede ledninger i Danmark separatkloakeres, så overløb af spildevand helt undgås. Jeg ser frem til at redegøre nærmere for omfanget af problemerne på det samråd, jeg er inviteret til i Miljø- og Fødevarerudvalget, hvor vi også kan få lejlighed til at drøfte, hvordan problemerne vil kunne imødegås.